

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKBABA

Yaz hazırlıkları :

- Tabiat giyinmeye başladı..
- Eh, biz de soyunmıya başlayalım!..

- 1 — Günde bir def kull-nmak bütün'gü-ne ifayet eder.
- 2 — Parlaklığı kâmi-len izale eder.
- 3 — Kadife gibi mat ve tabii bir güzellik verir.
- 4 — Terlemeğe yağ-mura ruzgâra day-nır.
- 5 — Açılmış mesamati sıkıştırır, ve deriyi kurutmaz.

Bu Sebep-ler dolayı-sile pudra-nız içinde krem özü bulunmalıdır.

Bu yeni harikulâde fikir, için-de fennî bir surette gayet ince pudra ile karıştırılmış krem özü bulunan tokalon pudrasına izafe edilerek ikmal edilmiştir. Yorgun ensiceyi nefis bir yumuşaklıkla tazelerdir, cilde hayat-bahş bir ciyadet ve taravet verir ve en çirkin çehrelere fevkalâde tatlı ve mat bir güzellik verir.

Tokalon pudrası yegâne krem özünü havi hakikî pudradır. Yağlı bir deri için PERO pudrasını ve kuru bir deri içinde PE-TALIA markalıını kullanınız. Bunlardan birinin bir detallık kullanılması öteki pudraların dört defa kullanılmalarından daha fazla dayanır.

Bunun için daima
TOKALON Kremi kullanınız

Ayaklarınıza
iyi
bakınız

Çok yürümekten ayaklarınız terler, acır, hatta şişer, adeta güç-lükle yürüebilirsiniz.

Bununla beraber hayat güçleşti. İşlerinizde muvaffak olabilmemiz için ötede beride dolaşmanız lâzımdır. Ve istirahat zamanlarınızda da biraz hava almak için dolaşmak istersiniz, fakat ayaklarınızın sancısından kılmılamak için bile haliniz yoktur. Velhasıl sancıyan ayak-larınızla hayatınız zehir olur.

Derhal "RADIO-SALTS,, kullanınız, akşamları bu madde ile ka-rıştırılmış bir ayak banyosu yapınız. Sancı ve şişkinlikleri derhal izale eder. İlk banyoda ferahlıyacak ve bir kaç gün sonra hiçbir şeyiniz kalmıyacak, tekrar yaşamaktan zevk duymağa başlayacaksınız.

Can Kurtaran!

Vapurlarda can kurtaranlar vardır. Bir kaza esnasında bu can kurtarana sarıldınız mı korkmayınız. Hayata kavuş-tunuz sayılır!

İşte nasıl her vapurda bu (can kur-taranlar)ın bulunması yolcuların hayatı için şart ise, her evde de (E. NEŞ'ET) kinini bulunması, ailenizin sıhhati için şarttır.

Gün olur ki, bir tane :

Kinin
E. NEŞ'ET

Hayatınızı, sıhhatinizi, tehlikeden kurtarır.

Soğuk algınlığının, gripin, sıt-manın başlıca devası :

E. NEŞ'ET Kininleridir.

Deposu : İstanbul, Ankara Caddesi, No. 88

HASRETLE TAHAYYÜL ETTİĞİN
GENÇLİĞE KAVUŞ

VE

ADEMI İKTİDARI GİDERİR

Her eczanede bulunur. Fiyatı 150 kuruştur.

Adres : Galata Posta kutusu 1255

Yıl 13 — Perşembe, 2 Mayıs 1935 — Sayı 70

Müessisleri :

Yusuf Ziya Ortac — Orhan Seyfi Orhon

ARONE : Türkiye için , yıllık 500, altı aylık 250, üç aylık 125 kuruş

ECNEBİ : Seneliği 1000 , altı aylık 500 , üç aylık 250 kuruş

ADRES : İstanbul, Ankara caddesi, AKBABA

Telefon : 22129

Sayısı 10 Kuruş

MARKO PAŞAYA MEKTUP

Toprağın bol olsun general! Sen bu memlekete ne kadar lâzımmışsın! Yokluğunu yıldan yıla görgüm, bilgim, tecrübem arttıkça daha iyi anlıyorum. Senin öyle bir hünerin var ki hiç kimseninkine benzemiyor. Dert dinlemek!.. Bu ne emsalsiz haslet, ne bulunmaz meziyettir. Hatta (Ahfeşin geçisi) gibi anlamadan bile olsa!

Dert dinlemek!... İşte türkçülüğün, halkçılığın, devletçiliğin en yüce tarafı!

Bu memlekette sana muhtaç olmıyan kaç kişi bulabilirsin? Memur, işçi, tüccar, esnaf, sanatkâr, âlim, cahil hepimiz hergün eksikliğini acı acı, derin derin sezip duruyoruz.

Yalnız şu İstanbul için kaç Marko Paşa ister? Düşündükçe hesabını şaşırtıyorum.

Pahalılık mı? Marko Paşaya!.. Su-suzluk mu? Marko Paşaya! İşsizlik mi? Marko Paşaya! Hele yoksuzluk, parasızlık mı? Hiç durma Marko Paşaya!

Yazın tozile buzundan tut ta kışın yağmurile çamuruna kadar derdlerimizi dökecek senden başka kim var?

İstanbulun ne yolu, ne plânı, ne hâli, ne limanı eksik! Marko Paşası eksik!

Bize, ne Cenabın zekâsı, ne Hâmidin dehası lâzım. Marko Paşa lâzım! Hatta bir değil, bin Marko Paşa lâzım! Gönüllere teselli, kalplere birlik, hayatımıza ferah ve emniyet gelebilmesi için işte en büyük noksanımız!

Bazan elimi şakağıma koyup şu kırk yıllık hayatımı düşünüyorum. Hangi bir derdimi anlatsam! Dostların vefasızlığını mı? Büyüklerin kayı-

sızlığını mı? Düşmanlarımızın gayretini mi? Yoksa bunca yıldır hâlâ bir baltaya sap olamayışımı mı?

Anlıyorum ki yalnız bana bile bir Marko Paşa yetişmez!

Nankörlüğümüzü affet general! Şimdiye kadar yalnız adını anmakla mı kalmalıydık? Heykelini yapıp memleketin her köşesine dikmek ge-

rekti. Ondan sonra biz derdliler, etrafına toplanıp, yüzümüzü, gözümüzü, yahudilerin (Kudüs) teki (Ağlama taşı) na sürdükleri gibi heykelinin kaidelerine sürmeliydik!

Daha söyleyeceklerim çok, pek çok amma ne çare, bunları dinlemek için de bir Marko Paşa lâzım!

Orhan Seyfi

— Kadımlar sulh istiyorlarmış!

— Ya.. Artık kocalarımdan manto elbise filân istemiycekler mi imiş?!

KAVAK

Havâyı aşk ile baş sallıyor şu yanda kavak
Başında rüzgârı eksik değil.. Şu âşık bak!
Bu vecdü hal ile isterse esmesin rüzgâr:
Seven gönül gibi pür ihtizâz yapraklar!
Başında böyle demadem esen kavak yelidir!
Esince başta havâ işte böyle esmelidir!
Çemen diyarına gelmiş ezelden üftade
Nasibi cezbe imiş yani toprak üstünde!
Bu daimî helecanın acap nedir sebebi?
Ki anbean duracak zannedersiniz kalbi!
Cihana sanma ki hilkat kavak getirmiştir
Çemende cezbe yeşermiş, o şekle girmiştir!
Düşünme doktoru kalbin sıkıştırırsa seni
Sükûn bulur helecanın, kucakla gövdesini!
Işıklı dalları vardır, zaman zaman parlar
Naziri başka ağaçlarda olmıyan dallar!
Feragat ehlidir âşık.. Ne bir çiçek, ne yemiş,
Ne gölge namına bir şey.. O sade boy çekmiş!
Bakıp o kamete bir gün demiş bir ehli nazar:
Kavak bulundu mu bir yerde bil ki orda su var!
Riyazetin küre üstünde işte timsali!
Kıyafetinde nümayan bir evliya hali!
Yüzünden akmada nuri mübini islâmî!
Görünce zannederim Bayezidi Bestamî!
Gıdası âbü havadır o zadei çemenin!
Düşün de sırrını öğren o incecik bedenin!
Bakıp demiş meşe bir gün: «Kavak, ne narinsin!
Çemenlisin diyemem.. Etyemezde sakınsın!
Bugün bayanlarımız terkedip filân hekimi,
Kavaktan almalıdırlar zayıflamak rejimi!
Belâyı aşk ile olmuş çemende bir kuru dal!
Muhabbet ehli isen bir düşün de ibret al!
Ağaç demez ona insan, o başka bir mevcut!
Biraz dokundu mu rüzgâr eder rükû ve sücut!
Vücuda nisbeti yoktur, o bir heyûlâdır!
Sever ibadeti, meşguli zikri mevlâdır!
Havâyı tasfiye eyler onun bu zikredişi
Bu sırra ermedi aklım.. Bu bir erenler işi!
Mazanneden sayılırmış çemen diyarında
Tetik bulunmalı insan onun civarında!
Çemende öylesi vardır ki büsbütün çıplak!
Başında bir yana yatmış duran yeşil kalpak!
Ağaç değil bu kıyafetle âdeta zenne!
Ki bir bakışta da benzer zamane erkeğine!
Görünce kendini insanı dekolte halile
İçinde kalmıyor emniyet evliyaya bile!
Bugün odur gene amma çemende centilmen
Gücenmesin bana şayet duyarsa halkı çemen!
İşit bu sözleri sen bari ey «Kavaklıdere»!
Sesinde her kavağın bir sadası saklı dere!
Hududu aştı kalem.. Vecdü hâl geldi ona!
Elimde cezbelenip döndü bir kavak dalına!
Çekilmek isterim artık deyip te: Eyvallah!
Büyüktür, affeder elbette, işledimse günah!

Halil Nihat

İçi dışından beter!

- Ah... Of.. Aman!.. Az daha eziliyordum!
- Tramyavın altında mı?..
- Hayır, hayır.. İçinde!

- Baba, bir Tan gazetesi alsana...
- Okunmuyor ki, yavrum.. Sahifeleri bembeyaz..
- Daha iyi ya, yazı yazarım!

KILIBIKLAR

Geçen sayımızda, İstanbulda toplanan (Kilibiklar Kongresi) nin müzakere notlarını neşretmiştik. Dün, bir çok mektuplar ve telefonlar aldık. Hepsi de, kongre müzakeresinde bulunduğu halde ismi yazılmadığından dolayı şikâyet ediyordu!

İlk şikâyet, gazetemizin çıktığı perşembe günü, sabah saat dokuzda geldi. Yazı odasında oturuyorduk. Telefon, asabi asabi çaldı:

— Alo... Akbaba..

— Ben, Kolej muallimlerinden Feridun Nigâr...

— Emrediniz?

— Efendim, Akbabanın bugünkü sayısında kongremizin müzakerelerini neşretmişsiniz..

— Evet..

— Evet amma, müzakere tam değil.. Kongrede bendeniz de vardım. Hatta kılıbığın tarifine bir kelime bile ilâve etmişim.. Bunu yazmamışsınız..

— Affedersiniz.. Unutulmuş...

— Aman Akbabacığım, merhamet et, böyle şey olur mu?.. Evde, kongrede bulunduğumu isbat edinceye kadar akla karayı seçtim.. Rica ederim, gelecek sayınızda tashih ediniz..

— Başüstüne!

Telefonu kaparken postacı geldi: Bir telgraf!.. Altındaki imzaya baktım: Reşat Nuri... O da yana yakıla aynı ricada bulunuyor. Anlaşılan bizim (Çalıkuşu) da tam manasile kafese girmiş!

Telgrafi henüz elimden bırakmıştım ki, telefon, tekrar sinirli sinirli çınlamağa başladı...

— Alo... Akbaba...

Tanımadığım bir ses, adeta ağlar gibi, bir şeyler söylüyor...

— Kimsiniz?

— Fuat...

— Hangi Fuat?

— Muallim Fuat.. Eski orta tedrisat müdürü...

Derhal tanıdım:

— İyisiniz inşallah bayım?..

Acı acı sitem etti:

— Bir de iyisiniz inşallah diye soruyorsunuz, değil mi?.. Teessüf ederim!

— Canım, ne oldu, ne var?..

— Daha ne olsun efendim?.. Kongreye ilk gelen aza ben olduğum halde ismini yazmıyassınız.. Vallahi bunda bir kastınız var.. Muhakkak!

Çıkacak sayımızda tashih edeceğimizi yeminlerle temin ettikten sonra biraz sükûnet buldu.

Aradan bir kaç dakika geçti, geçmedi: Bir mektup... Zarfı açtım: İstanbul maarif müdürü Bay Mehmet Eminden!..

Arkadan bir Ankara telefonu: İş Bankasından Baki!..

Tekrar bir telgraf: Talim ve Terbiye Reisi Bay İhsandan!..

Tekrar bir telefon: Maarif Müstearı Rıdvan Nafizden!..

Ondan sonra, artık, ne postacı eksik oldu, ne de telefon sustu: Şikâyet, şikâyet, şikâyet... Sahifelerimiz, bu kadar çok ismi neşre müsait olmadığı için hepsini yazamıyacağız. Özür dileriz.

Bir tashih

Geçen sayımızdaki (Kilibiklar kongresi) ne doktor Tefik Remzinin ismi yanlışlıkla girmiştir. Tashih olunur.

Fahrî azalar

Kilibiklar kongresine, evli olmadıkları halde gene kilibik olan Halil Nihat, Hakkı Tarık, Sadreddin Celâl, fahrî aza yazılmışlardır.

Muallim — Oğlum, bilmiş ol, tarihten bu sene döneceksin..

Talebe — Beis yok efendim, tarih tekerrürden ibarettir!

Gazetelerden

Tan'dan:

Felek, yazısına şu başlığı koymuş: (Ağzını açmazsan!)

Akbaba: Aman iki gözü, şunu bir müddet tecrübe et.. Bir hayr olur ki misli asırlarca geçmemiş!

Cümhuriyet'ten:

Şeker kaçakçılığı niçin yapılıyor?

Akbaba: Ayol, bunu bilmeyecek ne var? Adı üstünde: Tatlı iştir de ondan!

Ulus'tan:

Süngerciliğimiz ilerliyor...

Akbaba: Elbet ileriler. Hele kasap süngeri olursa!

Cumhuriyet'ten:

Halit Ziya Uşaklıgil, makalesine şu serlevhayı koymuş: (Bizde çevirme işi!)

Akbaba: Pek anlıyamadım: (Bizde) den maksat ne?.. Zatı âlinizde mi?.. Sonra (çevirme) de müphem.. Neyi çevirme?.. Birini kolundan tutup çevirme mi?.. Birisini yoldan çevirme mi?.. Dolap çevirme mi?.. Hele sonundaki (iş) kelimesi, hayli manalı!

Tan'dan:

Ali Naci Karacan, bir musahabe yazmış.. Adı şu: Terbiye!

Akbaba: Aferin Karacan.. Tam ihtisasın olan mevzuu buldun!

Doktor değil mi?

Nazmi Acarla, Mükrimin Halil Babâiden geçiyorlardı. Nazmi Acar Mükrimin Halile:

— Bak, dedi, diş tabibi Ziya buradaymış!

Mükrimin Halil:

— Hay cahil, dedi, o diş tabibi değil, göz tabibi!

Nazmi Acar güldü:

— Aldırma, canım, dedi, doktor değil mi, ne olsa mütşerisinin dişini sökmesini bilir!

Hep eski dert

Elime ne geçti taşıp coşmadan?
Ne buldum gezmeden Divanyolunda?
Usandım maniden, bıktım koşmadan,
Gezmeye başladım destan yolunda.

Yazdı Halil Nihat bir kaç kaside,
Saylavdır kendisi şimdi Mecliste,
Hem de yol gösterdi Fazıl Ahmede...
Onda da, bunda da irfan yolunda.

Benim on cilt tutan kasıdelerim,
Nihattan, Fazıldan eksikse, yerim!
Henüz işportada yoktur eserim,
Şiirimin değeri elân yolunda.

Hangi bir haine çatıp sövmedim?
Ufacık bir suçum var ki, dövmedim!
Kime el çırpmadım, kimi övmedim
Çalışıp durdu da vatan yolunda?..

Ben saylav değilim neden şu halde?
Şaşıyor bu işe Yahya Kemal de!
Ne varsa bende de vardır ricalde:
Azamet yerinde, erkân yolunda.

Buna sen ne dersin, ey Mihri Pektaş:
Elması elime alsam olur taş.
Terstir anlaşılan bahtım, arkadaş,
Yıldızım kaybolmuş saman yolunda.

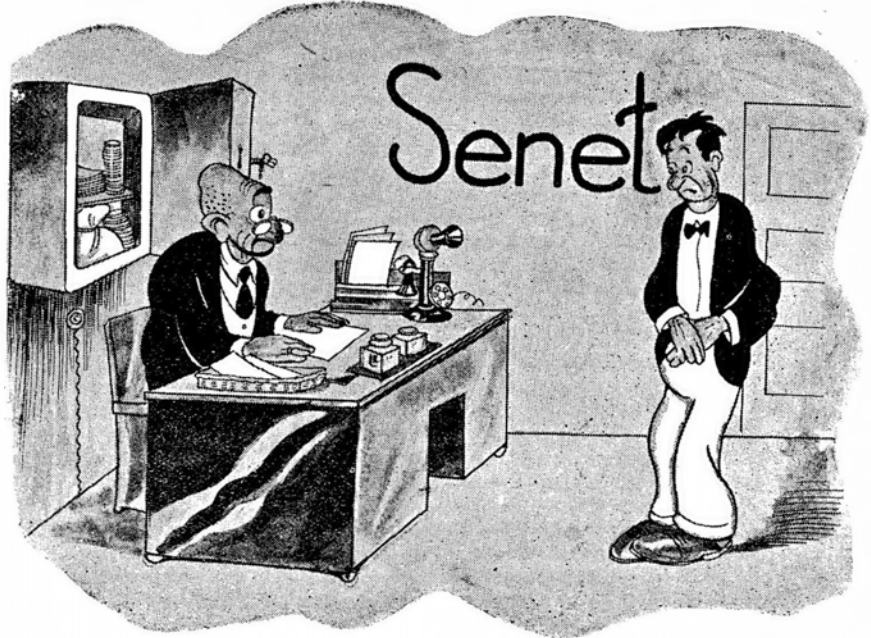
Mecliste arıyan ressam Şevketi
Bulur lokantada hergün hazreti.
Yer eti, pilâvı, içir şerbeti,
Göbek, ense, gövde, gerdan yolunda!

Sormaz ki nasıldır şu sıkı Ozan?
Saylav olsam diye aklını bozan?
Sanat ellerinde اساسız tozan,
Yapıyınız dolaşan buhran yolunda?..

Deli Ozan

İ a d e l

İki muharrir konuşuyordu:
— Tan çıktıktan sonra (....) gaze-
tesinin satışı düşmüş...
— Ya.. Ne kadar?
— Beş yüz tane basıyormuş, bes
yüz bir tane iade alıyormuş!

«Teşviki Ticaret» Bankasının Bal-
hisar kazası şubesine Hafız Kâni
Efendi, müteaddit iltimas ve tavsiye-
lerin yardımıyla, müdür tayin edil-
mişti.

Hafız Kâni Efendi Babı Meşihatın
Meclisi Meşayih kaleminde senelerce
hizmet etmiş eski bir memurdu; ban-
ka mesleğine yeni giriyordu. Onu
«Teşviki Ticaret» bankasına tavsiye
edenler meziyet olarak namuslu, yaş-
lı başlı ve işgüzar bir adam olduğunu
ileri sürmüşlerdi.

Hafız Kâni Efendi yeni mesleğine
alışmağa çalıştığı günlerin birinde
bankanın İstanbul şubesinden şu tel-
grafı aldı:

«5321 numaralı 125 liralık senedi
borçluya bir daha ibraz ediniz, öde-
mediği takdirde protesto edip iade
ediniz.»

Telgrafın metni ona yabancı geli-
yordu; henüz meçhulü olan bir mua-
mele yapacaktı: borçlu protesto edi-
lecek, senet iade edilecekti.

O akşam, evde uzun uzun, derin de-
rin düşündü. Protesto muamelesinin
dairesi şumulünü büyüttü, büyüttü,
devletlerin ultimatoları ile kıyasa ka-
dar vardı ve kararını verdi.

Ertesi sabah Hafız Kâni Efendinin
bankaya gelişinde bile bir fevkalâde-
lik vardı: topuklarına kadar uzanan,
lâtadan çevirme bir nevi istanbolin
giymiş, pembeye çalan basma gömle-

ğini siyah yapma bir kravatla süsle-
mişti.

Hafız Kâni Efendi bugün pek mü-
him bir vazife görecekti, bir senet
borçlusunu protesto edecekti.

Daveti üzere bankaya gelen sene-
din borçlusunu Hafız Kâni Efendi
gözlüğünün ucundan şöylece bir süz-
dü. İstanbulun düğmelerini, eski
bendegân tavrile ilikledi ve, hafifçe
bir öksürükten sonra:

— Efendi... Biz eshabı mesalihe na-
fi olmak isteyen bir müessesesi mali-
yeyiz... ve illâ matlubumuz mektum
olmamalıdır.. Müdiriyeti âliyemden
bir emri telgrafı tebellüğ eyledim:
125 lirayı natık senediniz derhal ve
nakten tediye edilmediği takdirde sizi
kavanini cariyeye ve ahkâmı mecellei
adliyenin olbaptaki mevad mahsusası-
na tevfikana maazallah protesto edip
senedi mezkûru derhal iade edece-
ğim; tefekkür ve teemmül için vakit
fevtetmek caiz değildir, icabının icra-
sı meşruttur» dedi.

Borçlu, teessürden mütevellit bir
tereddüt içinde idi; hafifçe kekeleydi:

— Fakat... Hafız Efendi... İstan-
buldaki alacaklıma yazdım.. Temdidi
için rica ettim; bir iki güne kadar her
halde müsbet bir cevap gelir.. Rica
ederim bir iki gün bekliyelim.

Hafız Kâni Efendi gazaba gelmişti.
Coşkun bir hiddetle:

İalebi tehir zımnında resen mü-
racaat, senedi mezkûru vadei meşru-
tada eda etmemek gayesile vadii mu-
galâtaya sapmak demektir; binaen
alâzâlık muamelei kanuniyeye müba-
şeret edeceğim ve üç defa sual ede-
ğim: senedi mezkûru derhal ve nak-
ten ve peşinen tediye ve tesviye ede-
cek misiniz?...

Borçlu gene kekeleydi:

— Bugün için imkânsız Hafız Efen-
di...

Hafız Kâni Efendi, daha şiddetle:

— Tekrar ediyorum: Senedi mez-
kûru derhal eda edecek misiniz?...

Borçlu daha müteheyyiç:

— Vallahi bugün için imkânsız Ha-
fız Efendi...

Hafız Kâni Efendi cehennem aza-
bından bahseden gözü dönmüş bir yo-
baz hiddetle haykırdı:

— Ey medyun... Son defa istifsar
ediyorum... Tefekkür ve teemmül
için vakit mefkuttur... Senedi mez-
kûru derhal ve nakten tediye ve tes-
viye edecek misin?... ve illâ akibetin
feci olur...

Borçlu daha mahcup, daha mazlum
bir tavırla:

— Çocuklarımın üzerine yemin edi-
yorum.. Hemen şimdik param yok..
Bugün veremem...

Müdür Hafız Kâni Efendi büsbütün
gazebe geldi; gözlüğünü eline aldı,
azılı bir katilin idamını talep eden bir
müddeiumumî ciddiyetle bağırdı:

— Binaenaleyh kavanini mevzu-
nın ahkâmı cariyesi mucibince ben de
seni protesto ediyorum.. Protesto edi-
yorum.. Protesto ediyorum.

Ve aynı şiddetle senedi uzatarak:

— Al, dedi, senedi de iade ediyor-
um...

Sonra döndü; bu nevezuhur ticarî
muamelenin müheyyiç sahnesini me-
rakla seyreden köşedeki kâtibe em-
retti:

— Kâtip zabıt tut...

*

Yarım saat sonra «Teşviki Ticaret»
Bankasının Balhisar şubesi, İstanbul
Müdüriyetine şu metinde bir tahrirat
yazıyordu:

«Tebellüğ edilen emirnamei telgra-
fileri ahkâmına tevfikân medyun da-
vet edilerek senedi mezkûrun edası
üç defa talep edilmiş ve medyunu mu-
maileyhin vadii mugalâtaya saparak
edadan istinkâfı üzerine muamelei
protesto bizzat ifa ve senedi mezkûr
kendisine iade kılınmıştır efendim.»

Hafit Berkman

Dalga I

İsmail Habip, karanlıkta yatar. Ge-
çen gece, apartmanına biraz çakır
keyif dönmüştü. Hemen yatağa girip
uykuya daldı.

Bir müddet sonra uyanınca, aklı
başına gelmişti. Kendi kendine dü-
şündü:

— Acaba ben elektriği söndürdüm
mü?...

Düşündü, düşündü, bir türlü hatır-
lıyamıyordu.

Karanlıkta masanın üstünü aradı,
kibriti buldu ve çakıp tavana baktı:

— Ha... Söndürmüşüm!

İkisi birden de olur

Eski, meşhûr operatörlerimizden
merhum Ahmet Nurettin Beyin güzel
bir fıkrasını anlattılar.

Nurettin Bey, tanıdığı bir bayana
apandisit ameliyatı yapmak hususun-
da ısrar ediyordu.

Bıçak yemekten fevkalâde korkan
bayan:

— Ameliyat olmaksansa ölmeyi
tercih ederim..

Diye bir kere daha reddedince, Nu-
rettin Bey gülümsüyerek:

— Zararı yok.. dedi, biri ötekine
mâni değildir!

— Salamon, neden yahudilerin yüzü hem çil, hem de sarıdır?

— Altın babası oldukları belli olsun diye!

İşler Yolunda

Dikkat ediyor musun iki gözüm, kiminle konuşsan şikâyetle:

— İşler yolunda değil!

Herkesin bir derdi var. Boğaziçili misin? Derdin malûm:

Tramvay yok.. Havagazı yok.. Hatta, bir çok yerlerde henüz elektrik yok..

Öyle ise acı tekrarla iki gözüm:

— İşler yolunda değil!

Adalarda mı oturuyorsun? Çektiklerini bilirim:

Su yok.. Vapurların sürati yok.. Yolların sulandığı yok..

Çamların hastalıktan kurtulduğu yok..

Öyle ise inim inim inle iki gözüm:

— İşler yolunda değil!

Maçkada mı ikamet ebuyuruluyor? İztıraplarına ortağım:

Tramvaylarda yer yok.. Mal sahiplerinde insaf yok.. Radyosuz apartıman yok..

Öyle ise bas şikâyeti iki gözüm:

— İşler yolunda değil!

Aksarayda iki odalı bir evde mi yaşıyorsun? Dertlerin malûm:

Güneş yok.. Hava yok.. Çocuğunu gönderecek bir bahçe yok..

Öyle ise dök içini iki gözüm:

— İşler yolunda değil!

Şimdi, el şakakta, düşünüyorum iki gözüm: Bu işleri yoluna koymak için acaba ne yapmalı?

Bunun için, Belediyenin Almanyadan mütehassıslar getirtmesine, Şirketihayriyenin borç para aramasına, Akay idaresinin Avrupaya tetkikat için heyetler göndermesine lüzum yok iki gözüm, lüzum yok..

Herkese, bir ağzıdan:

— Maşallah, işler yolunda!

Dedirtmenin bir tek çaresi var bence... Kolay, ucuz bir çare...

Ada vapurlarının hızlanmasını mı istiyorsun?.. Kolay: Akay müdürünü her yaz Adada oturmağa, hergün, bir buçuk saatte gidip bir buçuk saatte dönen vapurlarla seyahate mecbur et.. Kâfi!..

Maçka tramvaylarının daha sık işlemesini mi istiyorsun?.. Kolay: Tramvay direktörüne Maçkada bir apartıman tuttur ve hergün tramvayla gidip gelmeğe kandır.. Kâfi!..

Aksarayda bir çocuk bahçesi mi istiyorsun? Kolay: Yavrularının sıhhati, hepimiz için pek kıymetli olan muhterem bir zatı Aksarayda oturtmanın çaresini bul.. Kâfi!..

İşte iki gözüm, bu usulü tatbik edebilirsek, hepimizin yüzü güldü demektir..

Fena ahçıya kendi pişirdiği yemeği yedirerek lokantaları ıslah edersin!

Kötü makastara kendi biçtiği elbiseleri giydirerek terzileri düzeltirsin!

Hilekâr sütçülere kendi bozuk sütlerini içirerek süt meşalesini yoluna koyarsın!

Belediye reisini, İstanbul sokaklarında hergün yaya yürüterek yolların düzeltilmesine çare bulursun!

Hasılı, sana öyle bir reçete veriyorum ki iki gözüm, her hangi bir sahada bunu tatbik edip te:

— İşler yolunda değil!

Feryadını duymağa imkân yoktur iki gözüm, imkân yoktur.

Bendeniz

Kadınlar Birliği kapamıyor..

— Aman birader, şu binayı hemen biz tutalım..

— Niçin?..

— Haklarımızı kurtarmak için bir (Erkekler Birliği) kurarız!..

Son arkadaş

Titrek kandiller gibi gece gökte yıldızlar,
Kolkola geziyorlar sahil boyunca kızlar,
Deniz, kadın eteği gibi açılmış koya...

*

Kayalıklarda bazan titrer bir buse sesi,
Çift çift oturanların bayılmış inlemesi..
Gençler sevişiyorlar bu gece doya doya!..

*

Ben de sahil boyunda gezip dolaşıyorum,
Kolumda en sevdiğim bir şeyi taşıyorum,
Bu şey ki benim için son bir arkadaşdır, son!

*

Bu arkadaş üstünde topludur bütün duygum,
Ben ondan ne hiyanet, ne de acı söz duydum,
Kolumda taşıdığım: Sarı hezaren baston!..

Galib Fuad

EDEBİYAT TENKİDİ

Bahar geldi. Bu mevsimde tabiatın her parçası bir hayat eseri gösterir. Gökler gürlür, çiçekler açar, kuşlar öter, genç şairler de sazını alır, aşk türküleri söylemeğe başlar. Bir müddettenberi edebiyat eserlerinden mahrum kalan yazı masamın üstü şiirlerle doldu. Bunlar hep baharın tesirile söylenmiş şeylerdir. Dünyada bir çok şeylerin genci ve taze güzeldir. Bunun bir kaç istisnası var: Şarap, horoz ve genç şairi bu zümreye katabiliriz. Şarabın eskisi lezzetlidir. Yeni öten horozun sesi çatlak olur. Genç şairi de horoza benzetebiliriz. Bu çağda kalp ne kadar çok olursa olsun dil onu söyleyemez. İlk öten horoz gibi çatlak ve acayip bir ses çıkarır. Ancak senelerden sonra bu ses kalbin duygularına uyacak falsosuz bir ahenk haline gelebilir. Onun için her genç şairi mazur görürüm.

Masamın üstünde duran şiirleri hep bu düşünce ile okudum. Bana bu şiirler kendi gençliğimi hatırlattı. İnsan bazan heyecanlar dolu kalbinin o kadar tazyiki altında kalır ki iki sözü bir araya getiremez. Bir destan yazacağını zanneder. Bir kıtaçık söyleyemez. En yüksek fikirleri yakaladım, en güzel hayalleri buldum, sanır, yazdığı şeyler saçma bile olmaz. Bununla beraber gene güzeldir. Çünkü hayatın bu emsalsiz çağının hezeyanlarıdır.

Size bunu bir misalle anlatmak için (Gölgeler) isimli kitaptan bir kaç parça seçiyorum. İhtimal yarın büyük bir sanatkar olacak bu genç şair, bakınız neler söylüyor:

Yıldızlar kaçıyor

**Göğsümüze takınip
Yapraklardan genç kızlar.
Gözümüzden sakınip
Kaçıyor yıldızlar.**

Adeta manası var gibi değil mi? Amma bunu anlamlı bir cümle haline koyabilir misiniz?

**İstemiyoruz sizi
Gördükten sonra bizi
Koşuşan dizi dizi
Kaçıyor yıldızlar.**

Nerdeyse anlayacaksınız? Fakat beyhude? Kuşun ne söylediğini, çiçeğin ne düşündüğünü anlayabilir misiniz?

**Biz yıldızlarla aktık
Onlara isim taktık
Sonradan bir de baktık
Kaçıyor yıldızlar!**

Dudağımda bir gülümseyişle düşünüyorum. Ah, gençlik sen ne güzelsin! Senin hezeyanların bile ne tatlıdır. Yaprakları çeviriyorum. (Tahayyül) isimli bir manzume. O da tıpkı yıldızlar gibi:

**Şimşek çaktı, saz öldü, parçalandı bu hulya
Gözlerimde canlanan hep o hayal, o rüya.
Aradım hep o zehri; heyhat her aşk gecesi,
Ufuk inler kalp çağlar.. Bu bir aşk teranesi...**

Bu çağda kelimelerin manaları dildeki medlüllerinden bin defa daha kuvvetlidir. Nasıl 20 yaşında bir genç, daha yüzünü görmeden ismini bilmeden pencerede görünen bir gölgeye âşık olursa genç şair de şiire böyle âşıktır. Kelimeleri bir mısra yapmak ve bu mısraların içine his, hayal koymak lüzumunu duymaz. (Tahayyül) kelimesini yazdığı zaman bir hayal âlemi yarattığına kanidir. Fazla söze ihtiyacı yok. Şu parçadaki birbirile alâkası olmayan (şimşek, saz, rüya, zehir, ufuk, kalp, aşk) kelimeleri onun için kâfi.

Bu yaşta bir bakış insanı günlerce düşündürebilir. Bir

el sıkışın hatırası aylarca unutulmaz. Bir saç telinin saklandığı, bir mektup parçasının tekrar tekrar okunduğu bu devrede şairin duygularını anlatmak için cümlelere ihtiyacı yoktur. Bir şimşek kelimesi fırtına bulutlarıyla dolu bir âşık kalbinin bütün ihtiraslarını anlatır. (Rüya) deyince şairin gözleri yumulur, binbir gece masallarına dalar. (Zehir) de hicranlar, elemeler, kıskancıklar, hiyanetler, azaplar doludur. (Ufuk) kelimesinde sonsuzluğun bütün şiirleri vardır. (Kalp ve aşk) kalbe ve aşka dair her türlü duyguları en yüksek bir belâgatle anlatır.

Onun için bu şiirler bütün manasızlığına, boşluğuna, acemiliğine rağmen tasavvur edilemeyecek kadar güzeldir. Yazık ki, seneler geçtikçe bu canlı kelimeler birer birer ölüyor, müstehase haline giriyor.

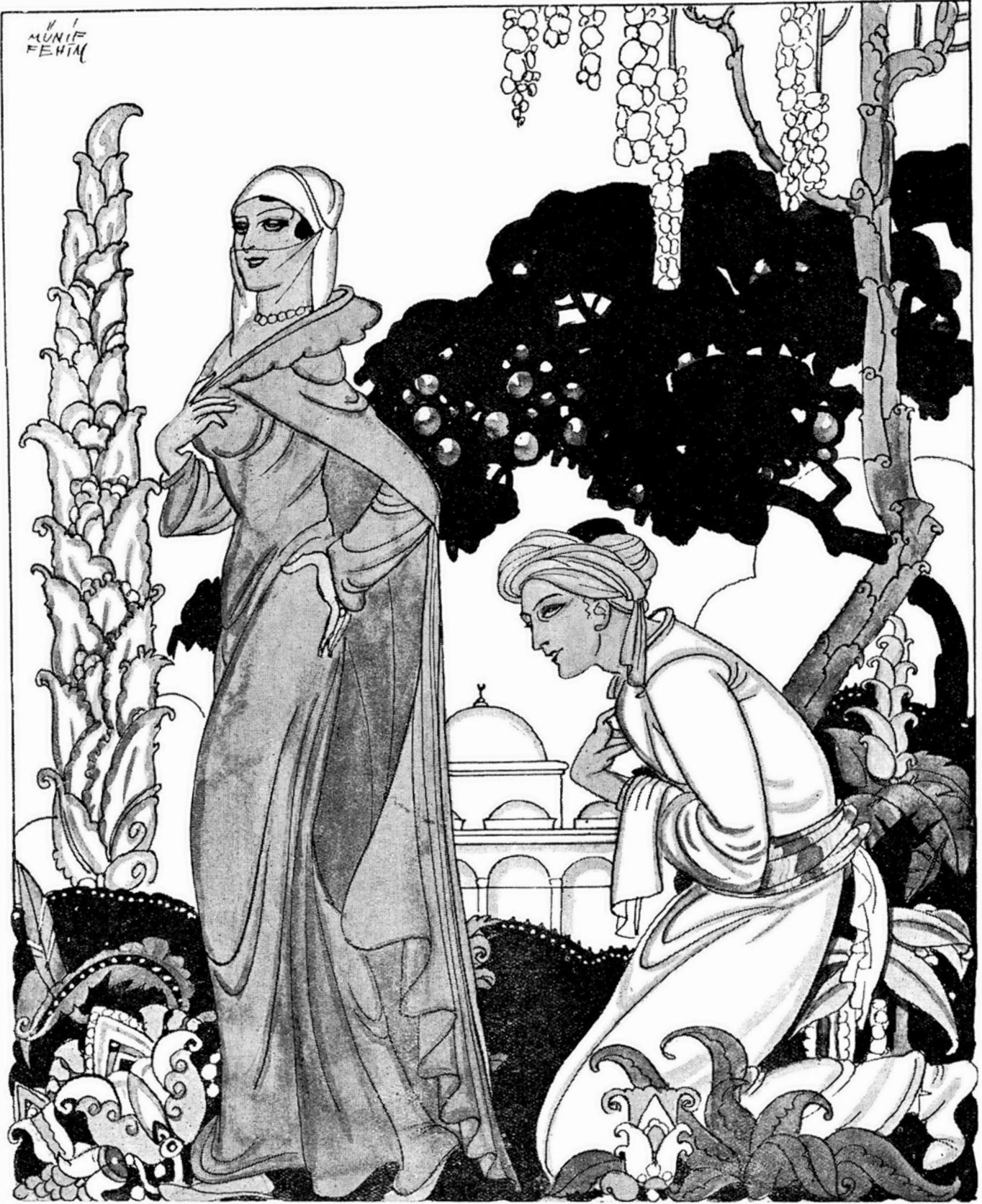
Ne kadar düşünsek imkânı yok, bunların manalarını anlayamayız. Hatta bir müddet sonra şair de onları anlayamaz.

İşte bütün şairlerin ilk heveskârlık devrinde, yazdığı şiirlerin manasızlığı, hiçliği bundandır. Hangi büyük sanatkar vardır ki bu türlü saçmalamamış olsun. Yalnız bazıları akıllıca hareket ederler. Onları kitap haline sokmazlar. Geçmiş günlerin hatıraları aralarına karıştırırlar. Bazıları ise tecrübesizliğin verdiği bir gafletle neşrederler.

(Gölgeler) şairinin bu tatlı sayıklamalarını ben anladım. Çünkü ben de onun gibi aynı şeyleri, aynı tarzda sayıklamıştım. Hattâ bir çoklarını neşretmek saffetini de göstermiştim. Keşki yapmasaydım! Genç şaire aynı şeyi tavsiye ederim. Manzumelerini kendisi için saklasın. Çocukluğuna ait eşyaları varsa onların arasına koysun. Sekiz aylık bir çocuğun minimini patikleri ne kadar güzelse bunlar da o kadar güzeldir. O yaşta bir »an...ne, bab...ba...» deyişte ne güzellik varsa bunlarda o güzellik vardır. Fakat insan, bilâhare bu eşyayı giymeğe kalkar ve bu dille konuşmaya başlarsa güzel olmuyor! **O. S.**

— Haberin var mı?.. Doktorlar sergi açmışlar..
— Ya... Vizitesi kaçta acaba?..

Mesti nâzım kim büyüttü böyle biperva seni
Kim yetiştirdi bu gûna servden balâ seni

İLKBAHAR

Bir müjdecî gibi güneş gök yüzünde dolaşiyor,
Ağaçlarda açtı bahar çiçekleri.. Ulaşıyor
Başlangıcı sıracıların!..

*

Bayan Cemre şenlendirdi karaları, denizleri!..
Yeşillendi bütün dallar.. Görünüyor filizleri
Şimdi kuru budakların!..

*

Kiraz, vişne getirsinler istiyorum birer tabak!..
Yere doğru bıçak gibi sarkıyorken, kayboldu bak
Sert buzları saçakların!..

*

Fulyalar çok hamaratmış, menekşeler çabuk açtı!..
Şehirlerde soba söndü, köy evinde tadı kaçtı
Hiç sönmiyen ocakların!..

*

Ey güzel kız!.. Gün uzadı: Yükseliyor güneş erken,
Gel beraber dolaşalım, bahçelerde duyulurken
Kokuları leylâkların!..

*

Gel!.. Senin de ilkbaharı andırıyor bak her yerin:
Sarı saçın fulya gibi, akasyadır beyaz derin,
Nar çiçeği tırnakların!..

*

O incecik vücudunla bir dal gibi biçimlisin,
Hem de bahar kuzuları gibi güzel, sevimlisin,
Bebeğisin kucakların!..

*

Demek geldin.. Sıcak mı var?.. Bu ilkbahar güneşidir,
Evet, soyun.. Bak, belinde kolum şimdi bir eşidir
Çözülmiyen kusakların!..

*

Gözlerin var: İri, yeşil.. Ellerin var: Minimini..
Pamuk gibi beyaz tüylü bir çift yavru güvercini
Andırıyor ayakların!..

*

Koku, ıskık, renkler sende.. Güzellikler seni bulmuş..
Nefesimle eriyecek: Balmumundan yağurulmuş
İnce, uzun bacakların!..

*

Şimdi güneş ister kara bulutlardan sıyrılmasın,
İsterse kış geri dönsün.. Yeter ki hiç ayrılmasın
Dudağımdan dudakların!..

Necdet Rüştü

— Nasıl, evde radyodan istifade ediyorlar mı?
— Evet, antene çamaşır asıyorlar!

— Bir amele, kendi kazdığı kuyuya düşmüş..
— Zavallı fakir, zengin olsaydı düşmezdi!

YATAĞA DAİR

İdarede, arkadaşlar arasında oturmuş, talihten, kismetten, piyangodan bahsediyorduk.

Birisi dedi ki:

«— Bizim mahallede, geçen keşidenin büyük ikramiyesini, fakir bir adamcağız kazandı. Gökten düşen bu beklenmedik servete kavuşur kavuşmaz da ne yaptı, biliyor musunuz? İlk işi bir karyola satın almak oldu. Meğer, bütün ömrünün ideali bu imiş!.

Zavallı adamcağızın bütün o meşakkatli mazisi gözümün önüne geldi: Bunlar, bir karı bir kocadırlar. Herif bütün gününü fabrikada çalışmakla geçirir. Aldığı para, ufacak evlerinin idaresine yetmediği için, kadın da, haftanın iki üç günü tahtaya, çamaşıra gider. Akşam oldu mu idi, sofraya yerini tutan sininin başında buluşurlar. İki lokma yemek yer yemez, günün yorgunluğu her ikisinin de göz kapaklarının üzerine bir külçe kurşun ağırlığıyla çöker.

Ertesi sabaha gene lâzım olan kuvvet ve cesaretlerini toplamağa medar olacak uykuya varmak için, yerde serili bir ot minderleri vardır. Bunun üzerinden, sabahleyin, dinlenmiş ve dirilmiş olarak değil, bilâkis, ağrı ve sızı içerisinde kalkarlar.

İşte, onun içindir ki, dişlerinden, tırnaklarından artırarak aldıkları piyango biletime ikramiye vurur vurmaz, ilk işleri bu karyolayı almak, onu iki şilte, bir de yorganla tamamlamak olmuştur.

İyi bir yatak! Oh, gerçek, bu ne büyük nimettir! Her günü, bir abşka çeşit eziyetle geçen hayat denilen üzücü, ezici ve yıprandırıcı nasibimizin kötü taraflarını unutmak, bir lokma ekmek peşinde ihtiyar edilen yorgunluktan iyice dinlenmek, didinme kuvvetinin bazan bir günde kuruyıveren membaini tazelemek için, yatak gibi hangi vasıta vardır? Hastalığımızda, ana gibi koynuna sığındığımız, kışta, kıyamette, sıcak bağrından hararet ve huzur dilendiğimiz, hayatımızın en büyük hazlarına, heyecanlarına sahne yaptığımız, ve nihayet kollarında can verdiğimiz yatak.. Geniş, tiril

tiril, yumuşacık, munis, dost yatak. Meğer senin de hasretini çekenler varmış!

Ne kadar acırım onlara!

Ortasında, kendi vücudunuzun, hergünlük temasile aldığı şeklini muhafaza eden, gece oldu mu idi, yorgun, bitkin varlığınıza, ılık kucağını açan, sevincinize, ızdıraplarınıza, şahit ve arkadaş olan, hayatınızda size, candan, belki de yegâne: «Oh!» dedirten bir yatağınız yoksa, ne bedbahtsınız!

Yatağın sana mutlu olsun, arkadaş! Kışın, evinin dışarısında, kudurmuş, çılgına dönmüş anasır, pencerelerinin camlarını döge dursun.. Uzan karyolana, koy başcağızını yastıklarına, sarıl yorganına.. Hiç bir hayat yoldaşın-

da, hiç bir dostta sen o vefayı, o sadıkane bağlılığı bulamazsın. Hiç biri sana o hazzı temin edemez.

Yaz geceleri de, serin keten çarşaf-
ların taze temaslarından duyacağın zevki hiç bir genç kadının kolları arasında, emin ol, bulamazsın.

Sel gider, kum kalır, dostum. Hayatta bütün arkadaşlarını, dostlarını kaybeder, meclislerinden uzaklaşırsın.

Mezara kadar, sana bağlı kalacak, seni terketmiyecek, yorgunluğunu giderecek, üzüntünü dağıtacak, yegâne vefalı dost, ancak yatağındır.

Güle güle yat, arkadaş! İçinde geçecek sevinçli gecelerin, elemli günlerinden artık olsun!..

E. Ekrem Talu

— Şu İstanbul yaman yerdir vesselâm.. İnsan sudan para kazanır!
— Sütçü müsün?!

PAPELOĞLU

Yazan: Ercüment Ekrem

Gitti.. Buldu.. Sıkıştırdı.

Vergi kâtibi, yarı meyus bir tavırla:

— Ne yapayım? dedi. O kadar uğraşım. Ağzından girip, burnundan çıktım.. Kandıramıyorum. Memleket memleket değil ki, fesat yuvası! Hangi ağzı kara gitmiş, bilmem? Emeti Hanımın kız olmadığını söylemişler.. O da bunu dolamış parmağına; temcit pilâvı gibi ısıtıp ısıtıp önüme sürüyor.

Hacı Bey, İzzetî Efendinin ağzından patavatsızca fırlayan bu hakikati bildiği halde, yanında, ima tarikile de olsa tekrar edildi mi idi, kızarırdı.

Bu sefer de öyle oldu. Ve onun çehresindeki tağayyür, muhatabının gözünden de kaçmadı. İzzetî Efendi, fazla olarak, bu haleti ruhiyeyi istismar etmek istedi. Lâkırdıya aynı noktadan devamla:

— Neler söyledim? Daha da hergün neler söylüyorum, birader, bilsen? dedi. Hanım kızımızın başına cahillikle bir kazadır geldiğini.. seyyibe ile evlenmenin sünneti seniye olduğunu.. Nice ehli perde, gözü yerde kızların evlendikten sonra kabak çiçeği gibi açıldıklarını.. Halbuki, Emeti Hanım kızımın: «Bir musibet bin nasihatten yektir» fehvasınca, bu acı tecrübeden ders alıp her şeyden el etek çekmiş olacağını.. Hepsini bir, bir saydım. Sağ olsun, bizim velinimet, namus mefhumunu perdei bekâretle bir tutan ananepertestlerden olduğu için noktai nazarında şimdilik musır. Ne yapayım anam, babam? Uğraşıyorum. Elbet, eninde sonunda muvaffak olurum. Ve lâkin sabır ve belki de fedakârlık istiyecektir.. Kızımızın lekesi var. Lekeli cevahrin sürümü güç olur.

Hacı Bey bu acı sözleri terler dökerek dinliyordu. Bu namuslu adam, kendisini böyle müşkül mevkilere düşüren baldızına da için için lânet yağ-

dırmakta idi. Gırtlığı tıkanarak, tutuk bir şive ile osrdu:

— Fedakârlık dedin.. Ne gibi fedakârlık.

— Öyle ya! Malımızın kusurlarına göz yumdurabilmemiz için, karşımızda bulunanlarla kendi aramıza altın perde çekmeliyiz.

— Emeti zengindir. Bittabi malını, mülkünü cihaz olarak götürecekt..

Vergi kâtibi başını salladı:

— Kâfi değil ki aslanım!. Kâfi değil. Kızlık diyeti pahalıdır.

— Ne yapayım, sen söyle?

— Ne bileyim, ben?. Onun orasını takdir et.

Hacı Bey fena sıkılıyordu. Şakaklarının damarları, yerlerinden fırlıyacakmış gibi kabarmıştı. Burnundan soluyordu. Eğer bu derece tevatür olmamış olsaydı, bu alışverişten çoktan vazgeçecekti. Fakat şimdi vazgeçecek olursa, zaten mevcut dedikodular artacak, rezalet ayuka çıkacak, artık tası tarağı toplayıp, kasabadan göçmek gerekecekti.

— Söyle, İzzetî Efendi.. Sen söyle, Allah aşkına, ne vereyim? diye yalvardı.

Vergi kâtibi, sağ elinin baş ve şehadet parmaklarını birbirine sürterek:

— Nakit, mirim.. dedi.. Zeri mahbup.. Malûm ya: Ennakdû miftahül-kulub ve haza settarûluyub!.

— Ne kadar?

— Eh, vallahi, orasını bilmem artık! Bizim veli nimetin de mütemevvilândan olduğunu nazarı itibara almak gerek, tutup ta yüz altın da verilmez a?!

— Beş yüz..

— Çık, iki gözüm Hacı Beyim.. Çık!

— Param yok.

— Denizde kum, sende para. Bize de etmesene, **Hacım!**

— Tarla vereyim.

— Ne yapacak, Satılmış Efendi tarlayı? Rençperlikte onun gözü yok! O vükelâlîği, vüzeralığı kurmuş.. Sen böyle bir nimeti, on binlerce altın saysan ele geçiremezsin. Neyleyim ki takdir edemiyorsun. Kendisine bugün vereceğin parayı, en sağlam bir faize yatırılmış say. Yarın öbürgün, vüzerayı üzzamdan devletlû Satılmış Paşa hazretlerinin bacanağı olacak.. Az devlet mi?. Düşünsene, miri muhterem?!

Hacı Bey, susuyordu. Zihninde bir takım hesaplar yapmakla meşgul olduğu belli idi. İzzetî Efendi, örsün üzerine yatırdığı demiri biraz daha tavlamağa lüzumunu duydu.

— Haydi, arslanım. Şuna bin liracık, de de, ben de iştiha ile işe girişeyim. Paranın yüzü tatlıdır. Ola ki velinimt bu sefer kanar.

Diş söktürür gibi anı ve ızdırıplı bir hamle ile, Hacı Beyin ağzından: «Peki!» sözü çıktı.

Vergi kâtibi memnun, işi sağlamlaştırmak istiyordu:

— Caymak yok, amma!

— Hayır. Söz bir, Allah bir!

— Bana şuracıkta ufak bir kâğıt yazıp ver.

— Ne kâğıdı?

— Efendime göstereyim. Elimde hüccet olsun.

— Canım; kâğıda lüzum var mı?

— Aramızda yok amma o yabancı.. İcap ediverirse, çıkarıp önüne koymalıyım.

— Ona da peki. Lâkin sen kendin yaz da, ben mühürleyivereyim.

Vergi kâtibi, oradan eline geçirdiği bir tabaka eseri credit kâğıdını ikiye büktü, yanından eksik etmediği divitini çıkardı, şu senedi yazdı:

«Badîi terkîm senet oldur ki,

«Baldızım iffetlû Emeti Hanımın, rifatlı Satılmış Efendi ile tenkih ve tezvicine muvaffak olduğu takdirde, ... kazası esbak maatahrir vergi kâtibi Esseyit İzzetî Efendiye veya emri havalesine, berveçhi balâ yalnız bin adet Osmanlı altını tediye etmeyi taahhüt eylerim. Meblâğı mezbur karzı hasen suretile mîri mumaileyhten nakden mehuzum olup, her ne sebeple tediyesinden imtina eylediğimde mukrizi mumaileyh İzzetî Efendinin turuku kanuniyeye bilmüracaa istihsal eylemekte serbest bulunacağını beyan zımında işbu senet tarafımdan bittemhir ita kılındı.»

Hacı Bey, başı ucunu tutmıyan bu vesikayı, mühürlemeden evvel, hayretle okudu.

— Ayol! dedi. Bu alelâde deyin senedi..

— Elbet, mîrim. Lâkin dikkat edersen, görürsün ki şarta muallâk.

— Ne yapayım, şarta muallâksa? Beni, ne de olsa, bu senette borçlu gösteriyorsun. Elhamdülillâh, bugüne kadar hiç kimseye borç etmiş adam değilim. Cenabı hak bundan sonra da göstermesin!

— A nuru didem, Hacı Beyim! Bu borç değil ki, nevima taahhüt. İş olursa ödiyecek, olmazsa kurtulacaksınız. Hanım kızımızı başgöz edemediğimiz gibi, ne hükmü olacak bu senedin? Hiç!

— Pekâlâ! Ben bu parayı Satılmış Efendiye vadediyorum. Sen ne diye kendi namına yazıyorsun?

Bu سوالin cevabını, İzzetî Efendi, daha senedi kaleme alırken hazırlamıştı. Tehalükle:

— Tabîî değil mi? dedi; veli nime-timin adını koyup ta kendisini kızdırayım mı, büsbütün? Ben onun mizacı şerifini bilmez miyim? Para lâfını ağza aldırılmaz. Onu ben, usulcacık, alıştırma alıştırma, sindire sindire açacağım.. Kılı kırk yaracağım.. Kaç dere-den su getireceğim, bakalım. Bu bin altını benim emrime tahsis edilmiş göstereceğim. Ben de bunu kendisine terk ediyor görüneceğim. Bu iş çetin iştir, Hacı Beyciğim. Sonra bir çuval inciri, maazallah, berbat ederiz.

Ağzı açık, bu izahatı dinliyen Hacı Beyin kafası bu esnada o kadar şey-

lerle meşguldü ki, işittiği sözlerin isabetini muhakeme edecek kudreti yoktu.

— Ver, mühürliyeyim, dedi..
Bastı kalıbını.

— 7 —

İmam, Emeti Hanımın vekili Hacı Rıza Beyle, Satılmışın vekili İzzetî Efendinin ortalarına oturmuş, beş altı kişiden ibaret, halka teşkil eden cemaate yüzü dönük olduğu halde, sordu:

— Allahın emrine, peygamberimiz efendimizin de sünneti seniyelerine tevfiikan müekkileniz Emeti Hanım bint elhac Nasrullahı talibi bulunan rifatlı Satılmış efendiye tenkih ve tezviç eylediniz mi?

Hacı Rıza Bey cevap verdi:

— Tenkih ve tezviç eyledim.

Hoca, aynı suali, «aldınız mı?» tarzında bir de İzzetî Efendiye tevcih etti.

O da:

— Ettim! dedi.

Hazırın da bu alışverişe şahit olduklarını ikrar eyledikten sonra, dualar edildi, şerbetler içildi, kahvede Satılmış Efendiye, Hacı Beyin evinde de Emeti Hanıma müjdeciler koşturuldu.

On beş gün sonra da düğün yapılacak, Emeti Hanım, kocasının evine gelin götürülecekti. İzzetî Efendi, veli nimetini, bittabi, paradan hiç bahis açmaksızın, kandırmıştı. Esasen bu bin altını o kendine ayırmıştı.

Nikâh kıyılır kıyılmaz, o gece Hacı Beyin evine, gûya tebrik vesilesile damladı.

— Cenabı hak mesut ve müteyem-min eylesin! dedi. Yengemiz hanımefendiye de lûtfen tarafımdan tebrik ediniz. Kızımıza da bilhassa dualar ederim.

— Eksik olma, İzzetî Efendi!

Bir iki afakî sözden sonra, kâtip, bir iki hafif öksürdü.

— Şimdi, dedi, gelelim diğer meseleye...

— Hangi mesele?

— Velinimetin istihkakı olan bin lira..

Hacı Beyde şafak attı. Verdiği gündən sonra, o bir daha bu işi aklına bile getirmemişti.

— Evet! dedi.

— Parayı hazırla da, yarın, yahut ki öbürgün, gelip alayım.

— Kız, gelin giderken, bizzat götü-rüp te verse olmaz mı?

İzzetî Efendi yerinden sıçradı:

— Amaaan!. Kadın elinden para almak.. Asla! Bunu zinhar yapmıyasın, Hacı Beyim! Bizim efendinin indinde bundan büyük şaibe olmaz. Hatta, bu meseleye dair, sakın Emeti Hanım, ileride dahi ağzını açıp ta, ufacak bir telmihte bulunmasın.

— Lâkin, bin lira bu.. Az para değil; biliyor musun?

— Nimet külfete göredir, Hacı Beyimiz. Önce başkası tarafından çiğnenmiş bir lokmayı yutmak kolay mı?

Hacı Bey gene kızardı.. Sustu.

Vergi kâtibi, paralara kavuşamamak tehlikesi karşısında taarruza geçmişti.

— Düğünün ertesi sabahı, kızımızın geri gelebileceğini düşün de, ona göre tereddüt et; dedi. Daha şimdiden böyle sözlerinde durmamazlık edersen, efendiye kızdırırız. Zaten bu işe aklı yarım yamalak yattı idi. Homurdanıp duruyor. Bütün ümidim nikâha atfolunan keramette ve kızımızın da becerikliliği ile dirayetindedir. Doğrusu, bu. Bir de, fazla olarak, ahitşikenlik edecek olursan, bu iş daha çirkin bir şekilde bozulur diye korkarım.

Hacı Beyin içinde bir kuşku yok değildi. Senedi, daha o zaman, pek çabuk ve iyice düşünmeden imzaladığına kanidi. Paraların Satılmış Efendiye gitmiyeceğini, kâtibin cebine gireceğini, anlamıştı. Amma, ne yapsın? İş işten geçmişti. Herifin ne köpoğlu olduğunu biliyordu. Bu kadar dolap çevirdikten sonra, Satılmışı kandırıp, kızı, gerdeğe girmeden boşatmağa da kadirdi.

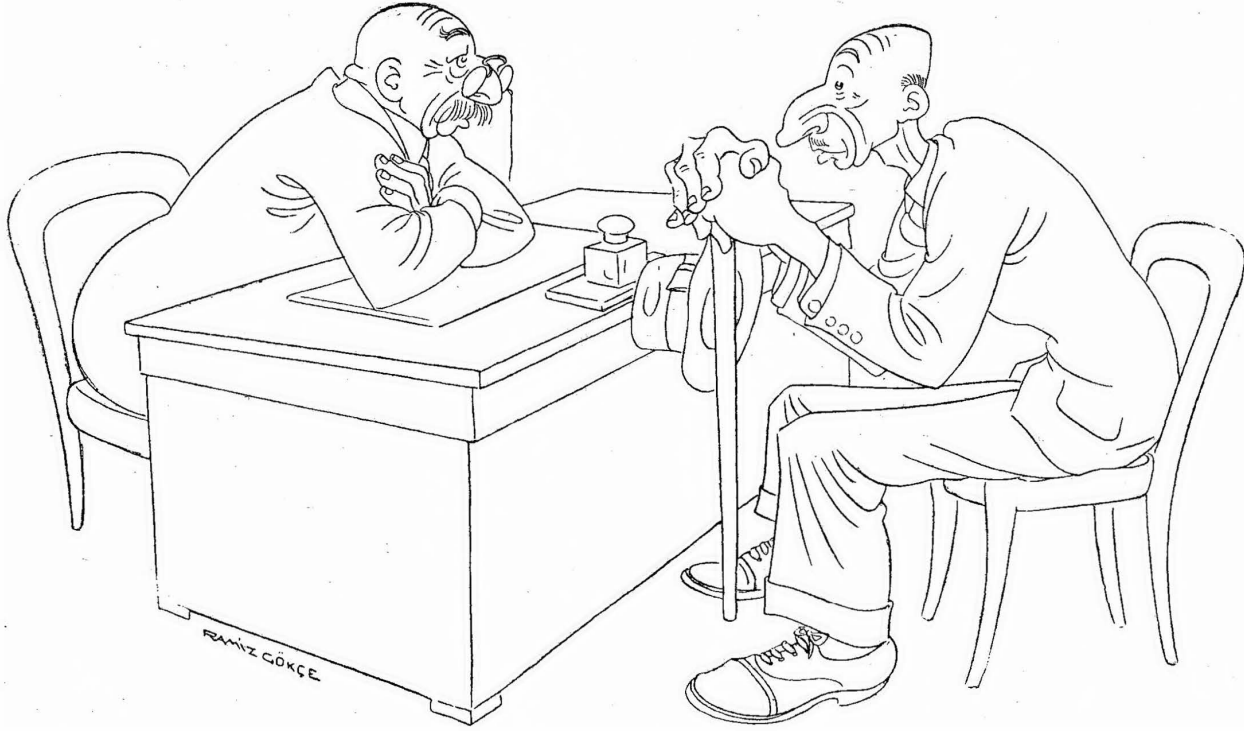
Diğer taraftan, bin altını bir tah-tada ödemek düşüncesi de, evlât acısı gibi yüreğini yaralıyordu.

Fakat ne çare?

— Peki! dedi. Yarın akşam üzeri buraya tekrar gel de, bir çaresine bakalım.

— Aman, Hacı Beyim! Çaresi maresi yok. Paraları tamam hazırla.

(Arkası var)

— Maalesef gençlerimiz arasında sanat aşkı çok geri.
— Merak etme, onun yerine aşk sanatı ileride!

Portre müsabakası: 13

Bir fedai

Eğer, yabancı dilden soy adı alınsa idi, İrfan için en uygun isim bu olurdu: Fedai!..

Evet, İrfan, tam manasile bir fedaidir. Amma, ne fedaisi?.. Şu, Silistre Vatan piyesindeki cephaneliği uçuran cinsinden mi?.. Hayır!

İrfanın, kesesinin ağzı gibi apartmanın kapısı da eşe dosta açıktır.. Onun evinde ne yapılmaz ki?.. Çiçek çıkarmış bir surat gibi delik deşik olmuş duvarlara, tavanlara bakılırsa, bu evin bir aile yuvasından ziyade bir nişangâh, bir talim yeri olduğu sanılır: Her taraf, baştanbaşa kurşun izile dolu!

İrfanın evine gitmek için, gün yoktur. Saat yoktur. Sorgu, sual yoktur. Canınız ne gün, ne gece, ne saat isterse kapıyı, ister çalar, ister omuzlayıp girebilirsiniz...

İrfanın odası sizin, yatağı sizin, yemeği sizin, içkisi sizin, her şeyi sizindir!

Canınız rakı mı istiyor? İrfanın masası emrinize amade!

Canınız yatak mı istiyor? İrfanın karyolası teşrinifizi bekliyor!

Canınız, silâh çekmek, küfretmek, tokat atmak mı istiyor? İrfanın kendisi arzularınıza hazır!

Bu kadar tahammül, bu kadar fedakârlık niçin mi?..

O, bütün bunları bir şey için yapar: Ne para, ne pul, ne menfaat... Sadece övünme!

Bir sabah, onu karşınızda, ağzı çirîş çanağı gibi pas

içinde, gözleri uykusuzluktan kızarmış, mahmur mahmur gerinirken görüp te:

— Nen var İrfan?

Diye sordunuz mu, bir kaç meşhur isim sayarak:

— Sorma birader, dün gece bizim (....), (....), (....) filân geldiler... Sabaha kadar vur patlasın, çal oynasın.. Uykusuz kaldık!

Diyecek... İşte onun tesellisi.. Onun bütün fediliğinin tesellisi!

Ankara: Ekrem

Tanışmalar

İki çapkın kız, fıkırdaşarak, gülüşerek konuşuyorlar:

— Ne haber seninkilerden?..

— İkisinden de ayrıldım!

— Sebep?..

— Nişanlanamıyacağız.. Olmuyor...

— Peki sebep?..

— Şey.. Cemil işime gelmiyor.. Onun ne mal olduğunu biliyorum!

— Peki, Celâl?..

— Onun da ben işine gelmiyorum.. O da benim ne mal olduğumu biliyor!..

Yüksek yer

Ada vapurunun güvertesinden Uludağ tepelerine bakıyorlardı. Lüsyen Abdülhak Hâmit, Mithat Cemalin bembeyaz saçlarını süzerek:

— Tepeye kar yağmış, dedi...

Mithat Cemal, imayı anlamıştı:

— Öyledir, dedi, yüksek yerlere vakitsiz yağar!

KISKANÇLIĞIN DEVASI

Bayan Süzan çok mu güzel?. Hayır, değil.

Sadece güzel mi?. O da değil. Sevimli?. Eh!.

O halde?. Ne bileyim? Kendisinde bir şey var, işte..

— Bir şey var da, ne demek? Böyle müphem söz mü olur?.. diyeceksiniz, değil mi?

Müphem olmasaydı, elbet adını ko-yardım. O zaman da: «Bir şey var!» demezdim, sadece. Lâkin, siz de pekâlâ bilirsiniz ki, bazı kadınlarda böyle müphem «bir şey» olur da insanın ister istemez, alâkasını demiyeyim de, nazarı dikkatini çeker.

Bayan Süzan da bu çeşit kadınlar-dandı işte.

Bay Muzaffer de, onun bu «bir şey» sine kapılmış ve onunla evlenmişti.

Bay Muzafferin kendinde ise bu «bir şey» den eser yoktu. Lâkin bir er-keğin, koca olabilmek için buna ihti-yacı yoktur. İsbatı da, Bayan Süzanla, Bay Muzafferin, 'aynı yastığın üze-nde kocamağa namzet olduklarıdır.

İra, aralarındaki her türlü farka-nen ve belki bu farktan dolayı pek y-gun bir çift teşkil ediyorlardı.

Birbirlerini çok az gördükleri için, aralarında hiç kavga etmeden, pek iyi geçiniyorlardı.

Bay Muzaffer sabah karanlığında işine gider, gece geç vakit dönerdi. Bayan Süzan da, erkenden yatağa girmeyi severdi ve ekseriya, kocası eve avdet ettiği zaman onu derin uy-kuya dalmış bulurdu.

Bu suretle, karı - koca arasında soh-bet fırsatı ender zuhur ediyordu; ve bittabi kavga mevzuları da kendili-ğinden bertaraf edilmiş oluyordu.

Demek olur ki, evlilikte saadetin sırrını keşfetmişlerdi.

Saadet mi? Durun hele!..

Bay Muzafferin içine, bir müddettir müziç bir endişe girmişti. Tenhada, kendi kendine şöyle söyleniyordu:

— Karımın, bütün gün yanında oturmuş olsam, burnunun dibinden bir lâhza ayrılmasam, zaten pek az miktarda olan cazibesi çarçabuk tüke-nir. Diğer taraftan, ben de bu çehre züğürtlüğüm ve yılanmış bir teke-ninkini andıran sesimle mütemadiyen onun karşısında bulunmuş olsam, bel-ki günün birinde bu kusurların her erkeğe mahsus olmadığını düşüneceği tutar.. Tutar da..

Alt tarafını tamamlamağa dili var-madan, başka bir mülâhazaya geçi-yordu:

— Acaba, bu sükûnun, bu saadetin altında bir pire yeniği yok mu? Fazla sükûn, malûm ya, iyi alâmet değildir. Dufgun havalar ekseriya fırtına giz-ler, zelzele yapar. Tecrübemle, kani-im ki, Süzan, kendisine temin ettiğim yaşayış tarzından daha başka şeylere de muhtaçtır. Kendisini bütün gün yalnız bırakıyorum. Yalnız, ve bina-enaleyh her türlü ef'al ve harekâtın-da serbest. Onun, bu hürriyetten bi-listifade, şuraya buraya gidip te, ha-yatının eksiklerini evinden dışarıda tamamlamağa çalışmadığını bana kim temin eder?.

Bu düşünce, Bay Muzafferin rahat ve huzurunu selbetmeğe kâfi gelmişti. Derhal, karısından şüphe etmeğe, onu gözetlemeğe başladı.

Akşamları, geç vakit evine döndü-ğü zaman, Süzanı uykusundan uyan-dırıyor, sorguya çekiyordu.

— Bugün ne yaptın? Nerelerde idin? Kimlerle görüştün?

Zavallı kadın, homurdanarak, ke-sik kesik, hep aynı cevabı veriyordu: — Hiç! Evde idim. Çorap yama-dım.. Senin gömleklerini ütledim.

Gönlü ferahlıyan Bay Muzaffer de, o gecelik uykuya rahatça dalıyordu.

Fakat ertesi sabah, evinden dışarıya çıkar çıkmız, gene aynı kurt, içini ke-mirmeğe başlıyordu.

— Biliyorum: diyordu.. Yüreğimi parçalayan hançeri ben, kendi elimle sokuyorum. Budalayım, malûm, am-ma ne yapayım? Karımı tanırım. Ca-zibe itibarile, beni aldatmasına im-kân yoktur. Lâkin kadın değil mi? Güvenilmez.. Maamafih.. Ne bileyim?. Belki sadıktır.. Belki de.. Öf, öf!

Böyle zıt bir takım endişeler, dü-şünceler arasında bunalacak gibi olu-yor, yaşamak zevkini unutuyordu.

Nihayet, düşünce düşünce şu netice-ye vardı:

— Süzan beni aldatmıyorsa, günün birinde belki aldatır. Aldatmış ise, o zaman da günahı boynuna. Her halde ben kendisine karşı enayi mevkiinde kalmamalıyım. Bir zaman gelir de, fe-lâketimden haberdar olacak olursam: «Merak etme, ben senden daha önce davrandım!» diyip te onu mat etme-liyim..

Ve Bay Muzaffer, çoktanberidir alâkasını cezbetmekte olan, piliç gibi bir kızcağızla, Bayan Süzanı aldat-mağa başladı.

O günden itibaren, gönlündeki kıs-kançlık alevi, kül bile bırakmaksızın, söndü, bitti.. Dünyanın en mesut ada-mı oldu.

Karga

ŞİKÂyet Mektupları

Memleketin her köşesine dağılan Akbaba, okuyucularından bir çok mektuplar alır. Bunların bazılarını cevap yazıp yollarız, bazılarını da resimlerimiz, fıkralarımızla cevap vermeğe çalışırız. Elimizde mektuplar o kadar çoğaldı ki cevap yetiştirmeğe imkân kalmadı. Bazıları da anlamadığımız işlerden bahsediyorlar, cevap bulamıyoruz. Onun için bunların ehemmiyetlilerini bu sayıdan itibaren neşre karar verdik. Alâkadar olanlar cevaplarını düşünüp bulsunlar!

Bay ağabey,
Tanrım kimin varsa kazadan belâ-

dan saklasın, benim de bir Doç otomobilim var. Görünüşte külüstürce bir şey amma, Allah sizi inandırсын çok para gitti. Vaktile enayinin biri para kazanacağım diye papelleri sayıp bunu piyasaya çıkarmıştı. Evdeki pazarlık çarşıya uymadı. Karı bir, kitap iki, otomobil üç, yabancıya teslim edilmez, kullanmasını bilersen kendin kullan! Yoksa verdiğin gibi bulamazsın. Bu da öyle oldu. Bizim şoför arkadaşlar, lâstığını patlattı, çamurluğunu ezdi, direksiyonu bozdular.

Uzatmıyalım lâfı, otomobil bir müddet garajda mihman kaldıktan sonra

eledn ele dolaştı. Dört bine alınan Doç bin beş yüze taksitle bize kısmet oldu, oldu amma, bu kadarla kalmadı. Plâka parası dediler, verdik. Çember çevireceksin dediler, verdik, boyatacaksın dediler, verdik. Aşağı yukarı hesap eskisine denk gldi. Allah bereket versin, aza çoğa bakmıyoruz geçinip gidiyoruz. Geçen gece Taksimde nöbet bekliyordum. Maksimden dört bayan çıktı. Hani çıktı dersem badem çekirdeği kabuğundan çıkar gibi çıktı. Allah sizi inandırсын, arkalarında nah, şu sigara kâğıdından ince birer elbise. Kol, ense, bacak, gerdan meydanda. Göğüsler dersen kâğıda sarılmış Mersin, portakalı gibi. Buyurun demeden hop arabaya girdiler. Birisi de benim yanıma oturmaz mı? Gözler süzğün, kafalar dumanlı. Yanımdaki:

— Çek, Büyükdereye!

Dedi. Tabiatımı bilirim. Kolum kadına değdi mi pirelenirim.

— Çekmem, paso!

Dedim. Çekersen, çekmezsin, derken memur ağabey geldi. Dert anlatmaya vakit bırakmadan (marş marş!) kumandasını bastı. Şimdi sorarım size bay ağabey, biz şoför olmakla herkesi taşımaya mecbur muyuz? Allah bile kullarına taşıyamıyeceği yükü yüklemes. Şayet yolda direksiyonu şaşırtıpta bir tarafa toslasaydım, kabahat bende mi idi, yoksa bana emir veren memur ağabeyde mi? Siz söyleyin!

Samatyada: Şoför Hüsni

Erkek — İstiycek bir şeyleri kalmadığı için Kadınlar Birliği feshediliyormuş..

Kadın — Yanlışlık olacak, istiycekleri biten kadın olmaz!

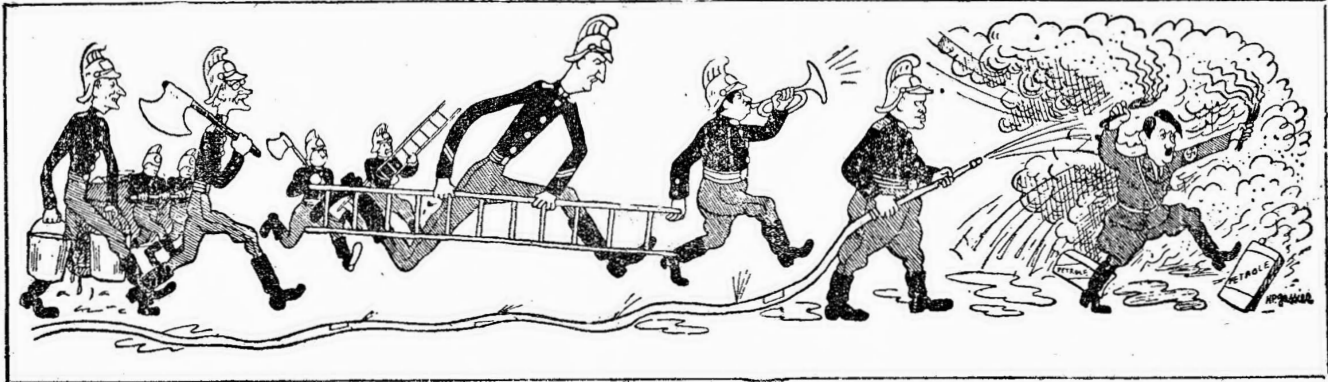
Zenaatin icapları

Feleğin çemberinden müteaddit defalar geçmiş biri, hoppalığıla müstehir bir kadını metres tutmuştu. Dostları kendisini ikaz etmek istediler:

— Dikkat et, ha! Seni aldatır.

O, güldü:

— Ne tuhaf adamlarsınız! dedi, şimendifer kazalarından korkanlar, ilk defa trene binenlerdir!.

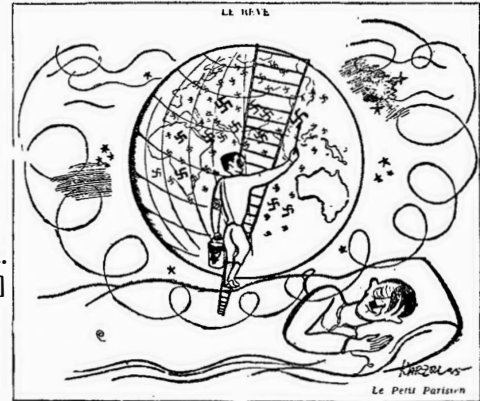
[Fransız karikatürü]

Üç silâhşorler!
[Rus karikatürü]

Bahçesiz evde çamaşır kurutma:
— Eh, bizim oğlanın uçurtması işe yaradı!..
[İngiliz karikatürü]

Hitlerin rüyası!
[Fransız karikatürü]

**Kadın — Ben çıplaklar cemiye-
tine girdim.. Kıyafetimden dolayı
utanmamanızı rica ederim!**
[Amerika karikatürü]

Kadın — Ne soluyup duruyorsun, ayol?.. Benim sırtımdaki çantalar daha ağırken hiç şikâyet etmiyorum!
[İngiliz karikatürü]

**Berber — Karıcığım, beni yeme-
ğe beklemeyiniz, gecikeceğim!..**
[İngiliz karikatürü]

— Ah, ah.. Şu erkekler, çehremize tabii bir kadın güzelliği vermek için neler çektiğimizi bir bilseler!

[İsveç karikatürü]